Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטס ערשיינט
דרייטאל וואכענטליך
מיטוואך, פרייטאג אונד שאבעס
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעליעהרי 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיר אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהרי 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען מאנ
אבאנירען
שרייבט דער פרענומעראציאנס-בוריאו בעגיגנס פון דעם עסטערייך עסטאנגע דיא
ערשיין בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיסצנער בולווארד נומ. 29,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-אנגעלעגענהייטען צו ענדען בעליעבט.

Nr. 22, זעכצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואך כד שבט התרמ"ד. Pest, den 20. Feber 1884.

דיא אָרטהאָדאָקסען ראבבינען אונגארנס

נעגען דאס מאניפעסט דער אונגארישען-פארטיא.

געפעהרען האבען הייר דיא ראבבינען דער ארטהאדאקסען ווענישאפט איניג בעראטהונג אב-געהאלטען, אין וועלכער זיא בעשלאססען, דעם בע-קאנטען מאניפעסטע דער אונאבהענגיגקייטס-פארטיא אנגענאמער איניג ערקלערונג צו פערפא-פענטלינען. דיעזע ערקלערונג לוטעטע ווי הייר אין פאלגענדעם מיט:

דיא געשיכטע לעגט צייגנס דאפיר אב, דאס דיא מעגשען איים דען פארהאנדענען דער פער-גאנגענהייט נכטס לערנען וואללען, דיעזע וואהר-הייט ווירד דורך נכטס מעהר בעקרעפטיגט, אלס דורך דאס מאניפעסט דער אונאבהענגיגקייטס-פארט-יא אין דיא אונגארישע גאצאיא. ווי וועהרען אונס נאטירליך נכטס מיט דען אין דיעזעם מאניפעסטע צום אויסדרוק געבראכטען פארלאנגען, פאללס-ווייטשאפטליכען אונד ווישען איטאליענישע-ענטצונגען בעפאססען, אב דיעזעלבען גון מאכטע-אייר עכטעס-פיאנען בעטרעפפען; ווי ווישען בראם דיא הונגיפארען, אדער וויסטיגער דיא פיאנ-גע דער ווישען דעלגיאן אונדערעם בערופ געמעס צו בעשפרעכען.

בעפאר ווי ערשאר דיעזעם מאניפעסט דער אונ-אבהענגיגקייטס-פארטיא (אויסדרוק-לוגיגע) נעדא-רף בעלייכטען, מאכטען ווי אייף דען אנט-סעמ-מסמס דעפערענדירען, דאס דיא הונגיפארען אין דען פארהאנדען דעם לוגיפארען אונד אדהרהיגיגס נכט פאסט, דאס ערעיר לובעראל דענקענדע מאגן אונד ווייטערעם אנערקאנגט. דעם ווירד ווי אומער פערגעבענס לייגען, דיא הונגיפארען אזט בע-ווייס פאן עגנע פרל-בסעטען מעגנע-ן-גערלאוט ווא-רען, ווערלכע לענגסט דיא ערשיינונגען דער נעשיכ-טע בעאבסטעהען אונד נאכמאן הולטער-שטאמ-מען דאבען אייך בוללענדע דיעזע לאוגע צור הענגטנים גענאמסען.

אונד נעראדע אים לובעראלען אונגارن פאנט מאן ערנסטליך עגען בייגעגען דעם פאטיכפארדעם נעזעללשאפטליכען אונד רעליגיא פעסטעלן אנגע-לעגען, דיא, קיים אייפגענאמסען אין דעם פערבאנד דער נאכסען פאמיליען, אדהרה דענגסט אין הייסער לעבענ אונד ווהרער בעגיסטערונג אנבעטען אונד אלטענטהאלטען ערפיהלען. אונד שטאמט דיא מיט דענאנזעטצונג דער ווהרען מעג-טעגלעבע בעגאנגענען אונטערלאססונגען פייהערער ציטען נוט צו מאכען, שטאמט דאס וואהרענד ווהרט דער גענשטיגע פאל אייגען צו בעראלטען, שטאמט אייף דאס וואהרהייט צו האל-טען, ווערלכעס אנגעוויכט דער שווענד-ערהיטע אין צו-ווהרען פאהרען ווירד; שטאמט דעסען וואללען דיא דיא אין דעם שטאנ-נים דער מענשהייט פייהער בעגאנגענען פרעיעל דורך נייע פערעהרען, דאך וואיז וואללען ווי דען שליעלי לייסען, דער דיא אלטען ציטען בעדעקט, ווי וואללען יא נכט, דאס דער שמערץ איבער דיא ווירען דער פערגאנגענהייט נייערדינגס אין דען הערצען ערוואכט;

דיא אנט-סעמסען מאגען דיא בכבר דער געשיכטע דורכבלעטטערן, אונד זיא ווערדען דאריים לעזען, ווא דען ווהרען אללע יענגע פערשלאפסען וואהרען, אום דער געזעללשאפט זיך נעהרען צו קאנגען, אונד יענע, וועלכע דיא ווהرען אן וואכזאמס-מען אים דער געזעללשאפט אויסשלאפסען, עבען יענע זאגען דען ווהرען נאך, דאס זיא זיך איישליע-סען וואללען — זיא מאגען אין דער געשיכטע בלעטטערן, זיא ווערדען הייים ערפאהרען, דאס דען ווהرען אללעם בעגאמסען וואר, וואס דען גענוס דעם לעבענס אונד דיא הייליגאמע עגטוויקעלונג דער קרעפטע דערפאר-גערופען הייטע. — דיא אנט-סעמסען קיממערן זיך אבער נכט אים דיא נעשיכ-טע, זיא זוך אייגע אונד אללין פאם נייסטע דעם אנט-סעמסאים ווידערגיגען, דעזעגר נייסט אזט אבער נכט דער נייסט דער לעבע אונד דער וואהרהייט;

דיא אונאבהענגיגקייטס-פארטיא פערווייפט צוואר דיעזען נייסט, מיינט אבער, דען ווהرען נור בערענגנסווייטע אין שטען נעהמען צו מאגען אונד זיא האלט עס נור האלן פיר מאגליך, דיא בור-געלמע פרייהייט דער ווהرען צו פערטהיידיגען, ווען דעם אייף האסטען דער דעלגיאנס-פרייהייט געטע-הען ווירד.

ווי וואללען אינזערע לובעראל-קאטהאליש פער-אפפענטליכען! — דאס פארדערט מאן פאן אנז, דיא ווישען לובעראל-קאטהאליש וואהرהייט פאר פיעלען מיטגליידערן אין דער בוכדרוקערייא אונד בוכהאנדלונג אונד צוגלייך אין דער בוכה, אין דער בוכה, אים דיעזער אינפאר-מאציאן אונד אנגעבען אונד אנדערע אינזערע לובעראל-קאטהאליש אים דיעזעם מיטגלאד אינזערע לובעראל-קאטהאליש אים דיעזעם אינזערע לובעראל-קאטהאליש אים דיעזעם אינזערע לובעראל-קאטהאליש אים דיעזעם

אונד טיכטיגער מענש געוואָרדן, אבער דאס געשיק פינטע עס, דאס ער אלס קעללנער-יונגע אין איינעם פערדיפענען ווירטההויז אויפגאהמע געפונדען האט, וויא צוטיסט נור מאשעג-רעכט צוזאמענצו-קאמען פלעגטען, זאגסט ווערע ער פיעלליכט ניכט איין אבוועגע גערעטהען, אונד ווערע פיעל-לייכט אין אנדערן נישצלכען וויסענשאפטען עבען זו טיכטיג, געוואָרדען. וויא ער עס יעטצט אים שטעהלען איזט. זין יעטציגער דיענשטאהל בע-שטעהט אין איינער בריעפטאשע מיט 50 גולדען, ווערלבע ער איינער דאמע אים דער טאשע געצאָגען אונד אין געשיקטעסטער וויזע, איינעם ווינער געפערד-טען צושטעקטע. איין שלקנאבע האט דען דיעב-שטאהל ערפאָר בעמערקט, אונד פערראלאסטע דיא פערדאפטונג דעם יונגלינגען פערבערגעערס.

* (איין נעהיימנים פאללער מערכע נר יי ב) דיא דיעונג אבערשטארט. דיפטמאנגשאפט ליעס געסטערן אין בעשעפטונג. לאוגס מערכען, נאמענס עיא בריעי, פאן דער אין זיינען צושטעגדיגקשפ-ארט, נאך ערטשי פער שוב שיקען, בין נאך טעטעי האטעט דאס מערכען אין פאריצסט בעגלייטעט, אונד דארט דעם גע-מיינע-ריכטער איבערגעבען, דער עס דאנן אנגלייך מיטטעלס יאגנעס אין בעגלייטונג דעם קלייריכס-טערס וויטער בעפארדערן ליעס. אבער קוים האטטע דער יאגען נאך דיא הערפע דעם יעגעס צוריק-געלאנגט, אלס דיעטער דעמזעלבען צוויי אפטער פאאער זכטבאר וואָרדען, דיא דעם יאגען דעם טעטעגער קלייריכטערס אומטער אים שטערקערן נאלאפ צוגאנגען, אונד אלס זיא דעגעלבען עור-לוך ערריכט האטטען, דא שפראנגען דיא פאאער-קוטשער פאם באק, אונד פארדערטען דען קליי-ריכטער אין, איהנען דאס מערכען צו איבערגעבען, אלס יעדאך דער קלייריכטער דעזער איינפארד-רונג ניכט פאלגע לייסטען וואללטע, צאג איינער דער קוטשער אין מעסער אים דער טאשע אונד הערלט עס נעגען דיא בריסט דעם קלייריכטערס, ווערענד ווערלבער צוט דער צוויטע קוטשער דאס מערכען אים דעם יאגען געדאכען אונד אין יינען פאאער געוועטצט האט, וואָרויף דיא בריידען פאאער שנעלל דאפאנזוהרען. אים ניכט ערלאנגט צו ווער-דען דאבען דיא פאריכטעגען קוטשער דיא פאאער-נימפערן מיט שווארצעם פאפיערע אבערקלעבט דאמיט מאן דזעוע בי דער גערכטליכען אנזייגע ניכט אנגעבען קאנגע.

* (דיא פערכטיגונג דעם מיטטעלגרייטשען מעערעס (ים התיכון) מיט דעם דאטהען מעערע (ים סוף) — זיט דענגערע צוט בעשטעהט אין דאנדאן אין דאמטעגע אונטער דעם פרעזידיאם דעם דער-צאגט זו טהערראנה. וועלכעס בורך פאל-עסטינא איינע דאנאר ערבויען וויל, וועלכער דען צוויעק דאבען אלדר דען ווייגע צוישען דעם מיט-טעלגרייטשען אונד דעם דאטהען מעערע צו פער-בינדען, צו דזעוועם וואָרדע נון דער אינשענער דאל-ווילל נאך דעם הייליגען לאנדע נעשיקט, אים פאן אדהם דיא הורכפוהרבארקייט דעם פראיעקטעס פרי-פאן צו לאסטען. הערר קאלווילל איזט נון צוריק-געקעהרט אונד ערקלערט דיא אנלאגע דעם קאנאלס פיר מאנגלך. דער קאנאל זאלל פאן דעם מעער-בוזען פאן .ע כו" אויסגעהענד דיא עבענע פאן בייזאן (בית שן) דורכשניידן, דאס יארדאנ-טהאלע (נחל ירדן) אבווערטס בוז צום טארטען מעערע (ים המלח) אונד דאנן בוז צום דאטהען מעערע (ים סוף) לויפען. איין גראסער טהייל דער קאסטען זאלל עעטצט שאן גערעקט זיין.

פערלאזונג.

דער סטאניסלויער - לאזע.

בייא דער אם 15. מען פענער פארגענאמענען צוריק-פיעל דער הייפטגעוועפער מיט 10000 גולדי אייא נו 19942. פערגעי געוויגנען יו 400 גולדי נו 233 אונד 22.38. יו 50 גול. נו 3960 10459 4137 108 9 14301 22295 23111.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער-פרייז.

קאָרן (נייא) 7.70 7.95 גולדי.

גערסטע, פיטטער-יאאר 6,75—7,10 גולדי מאלץ יאאר 7,75—8.50 גולדי.

קוקורוץ —6.70—6,70 גולדי.

האפער (נייא) 7.—7,30 גולדי.

רעגס, פער איינסט-פעסטעכער 1884 צו 14, 14,75 גולדי.

מעהלריינע (פער 100 קילאגראם אומטט זאק, פרייא אב פעסט): נו 0 : 18 גולדי, 60 קר. נומי 1: 18 גולדי. — קר. נו 2 : 17 גול. 50 קר. נו 3 : 17 גולדי — קר. נו 4 : 16 גולדי — קר. נו 5 : 15 גולדי 20 קר. נו 6 14 גולדי. 40 קר. נו 7 : 13 גולדי 50 קר. נו 8 : 12 גולדי 50 קר. נו 9 : 11 גולדי. — קר. נו 10 : 9 גולדי 20 קר. פינע קליע 4.80 גולדי. גראבע קליע 4,60 גולדי.

מעהלגעבייטע: פערכטע אונגאריש 9—11 גולדי. לוקסוס 8—18 גולדי. פיאלען גראס ווייסע 9,75—10 גולדי. ווייטעגעל-באהנען 11—12.25 גולדי. ראהע הייזע 7.25 גולדי. הייזע בריזע 11.50—12,— גולדי. באהן גייזע 26 גולדי. בלייע 28—30 גולדי. קוטשעל 30 גולדי. האפאמעל 14—13,50 גולדי.

ווייזען 7.30—8,5 גולדי. (אללעס פער 100 קילאָ)

שפיריטוס נייע בעפאדאָרט, אים קלייגען 29,75, אים גראסען 29.25 גולדי. אלטע מעפאדאָרט 32.50—32.75 גולדי. אללעס פער 1000 לוטער פערצענט.

מאלץ אפפערלאנד צו 2,40—2,50 גולדי.

צוקער שקרען: באסטעגע אין יאר 19,20 — 19,64 גולדי.

צוקער שקרען נו יי ס (לעקוויאר) 22—24 גול.

מאנגל געלייפערטער 36—37 גולדי.

יאכס אויסיגער צו 140 גולדי.

צוקער, יאפפאנערד 42.75 — 44 גולדי. פעלסע 41.—42. גולדי. ווייסער-צוקער 45.50—45,50 גולדי.

כלאפפערן אונגאריש פרוטה 17.50 גולדי.

קלעעזאמען אונגאריש 46—62 גולדי.

ראפהקלעע 66—72 גולדי.

ריבאל צו 45. גולדי. פערפערצ.

רעס סקוכען 6.20 גולדי.

אונשלים 51.50—51,50 גולדי.

פעטראלעאום 22,75 גולדי

שאפפלע. אין פאריז עוויאכע וואיזדען 15000 שטיק פערשידענער נאפטונגען פערקויפט. אונד צוואר: דייטשוואללינע 2.60 - 3.40 גולדי, פער פאאר. — פערבינע 1.34—1,40 גול. טורקישע אונד מאצעדאנישע 42—43 גולדי. פער 56 קילאָ. (אללעס פער 2 פערצענט ראבאטט)

לאמפענעל 60—65 גולדי. (פער 102 שטיק)

הייזע פער 100 קילאָ, טראָקענע אונגאריש אכסען-הייזע — קילאָ צו 105—108 גולדי. — דעטשע קיי-הייזע — קילאָ 98 105 גולדען פער פאאר. — ראסהייזע —14. — 15. גולדען. קאלב-פעללע אהנע קאפפע 218—222.50 גולדי מיט קאפפען.

לעדער. נעפאקטעס פפונדלעדער פאן 25—28 ק. 166 170 גולדי. אינמאל פערזעטצע מערצען פאן 10—14 קילאָ 162—164 גולדי. צווייטמאל פערזעטצע מערצען 17—18 קילאָ צו 163—165 גולדי. אונד דריטמאל פערזעטצע מערצען 19—22 קילאָ 164—166 גולדי. — אבערלעדער: קוה-הייזע נעגערבטע 5 — 6 קילאָ 225—245 גול. נעצאָגענע 6—7 קילאָ 195—210 גולדי.

קאלבפעללען נעגערבטע 6—9 קילאָ 345—385 גולדי. בייזע 9—12 קילאָ 445—475 גולדי.

שאפפלוואלל אין פאריגער וואָכע וואר דאס געשעפט שווארז, עס וואָרדען 800 מטרצ' פערקויפט. אי צו מיטטעל-אינשיריג 80—87 גולדי. נעכרוט-צווייטייר וויגטע-וואללע 80—82 גולדי. מרינס-צווישיגען וויגטע-וואללע 63—64 גולדי. מיטטעלפייגע נעכרבט-וואללע צו 60—62 גולדען. (אללעס פער 56 קילאָ.)

ווייצען-פרייז.

ווייצען. פערקויפט וואָרדען 30000 מעטצ' פייזע: אונגאריש-ווייצען 77—82-קילאָ 10.10 10,80 גול. פער מעטצענס.

קאָרן, אונגאריש מעס 68—72-קילאָ 8,40—8,60 גולדי פער מעטצ.

גערסטע סלאוואנישע 60—64-קילאָ —9.— 11,50 גולדען.

האפער אונגאריש 7.30 — 7,40 גולדען פער מעטצ-צענטער.

קוקורוץ 6,90 — 7. גולדען —

שפיריטוס 31.25 31 גולדען פער 10000 הונדערט-פרעצענט.

ריבאל 75 43.—42 גולדען פער 100 קילאָ.

ראמטמא-צעריכונג פאם 16. פעבער 1884.

בודאפעסט	57	37	81	50	14
לינץ	.	.	11	76	26
טריעסט	86	62	56	67	88

פערפאנטווארטלעכער רעדאקטער: מאיר בריז ווין.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכט	קוקולשטאם פר. הונדערטל	פער 100 קילאגראם
קאָרן	70 — 70	8 — 7.70
נעכסט מאלץ	62	7.15 — 7.40
פוטטער	62	8.80 — 7.60
האפער	40	7.10 - 6.75
קוקורוץ מאנאסטר	75	6.90 — 6.75
אנדערע	73	6.75 6.65
ווייזע	—	7.30 — 6.90

ווייצען		פער הונדערטל	פער 100 קילאגראם
		פריי-אהר	
		.	10.16
		.	9.50
	קוקורוץ	.	6,62
	גערסטע	.	
	האפער	.	6.93
		.	—.—
	רעגס	.	—.—

מעהל		קר.	פר.
	נומער	0	18 60
		1	18 —
		2	17 50
		3	17 —
		4	16 —
		5	15 20
		6	14 40
		7	13 50
		8	12 50
		8½	11 —
דער זאק צו 100 קילאגראם פרייא באהן			

שפיריטוס: אלטע מעפאדאָרע פרוטלעס	. .	32 75
" נייע " קאלאשפאל	. .	29 25

קורז-טאבעללע פאם 16. פעבער

געלד-קורז	קר.	פר.
וולנער-אשיג	100	—
רוקאשען	5 70	—
עסקאנטיגונגס-אונגאריש 8 גולדען גולדי.		
שטיק (20 פראנקס)	9 61	—
נאפאלעאנאר	9 59	—
דייטשע ריינסבאנקנאטען	59 25	—
20 מארק-שטיק	11 86	—
פאטער-וולנער	1 17	—

ראזע		
1854-קר 4-פרעצענטיגע שטאאטס-לאזע	123	—
1860-קר " נאטע	135 50	—
רעסטע " גאלדע	145	—
1864-קר לאזע צו 100 גולדען	172 25	—
רעסטע " 50	172	—
רעסטע רעטענשיין	37 40	—
פרעקען-לאזע	19 25	—
קרעדיט-לאזע	173	—
קלאר-לאזע צו 40 גולדען	39 50	—
אונגאריש אינטענבאנד-אנלעהען	111	—
ווייגעדענס-אנלעהען-אנלעהענען	19 50	—
אונגאריש קלאפפען-אנלעהען	18 —	—
קרעדיט לאזע צו 10 גולדען	17 50	—
אלטער לאזע " 20	40 25	—
מאלט לאזע " 40	36 75	—
וויאלאס לאזע " 40	20 —	—
מאלט לאזע " 10	53 50	—
וואלדשטיינער לאזע " 20	21 50	—
סט.-נעלאיס לאזע " 40	— —	—

ראזע		
מאנגלהיים לאזע צו 20 גולדי.	24	—
מיינינגער לאזע " 100 "	126	—
רעסטע " 5 "	65	—
וואלדשטיין-לאזע " 20 "	28 25	—
וינדישגراتز " 20 "	37 50	—
אונגאריש-דרעסדנער-לאזע צו 100 גולדי.	115 50	—
מיינינגאר-לאזע	112 75	—
ווינדישגراتز-	22 50	—

ווערטה-פאפיערע		
אונגאריש גאלדרענטע 6%	121 65	—
רעסטע " צו 4%	90 10	—
אונגאריש פאפיער-רענטע	87 80	—
אונגאריש בינדענפאפיערען	100 —	—
אונגאריש בינדענפאפיערען	100 50	—
פרעמדע באנקנאטען	100 —	—
פרעקען-לאזע	100 —	—
קרעדיט-לאזע	100 —	—
בוקאוינא	97 —	—
אונגאריש אינטענבאנד-אנלעהען	140 50	—
ווייגעדענס-אנלעהען-אנלעהענען	98 —	—
פאפיערענע דער אונגאריש באנקנ.		
קרעדיט צו 5 אינטערעסט פערצענט	100 —	—
דער אונגאריש הייפטקעסען באנק צו		
5½ פערצענט.	95 —	—
דער אונגאריש אלגעמיינען בערזע.		
קרעדיט-אנשטאלט צו 5½ פערצענט	100 —	—
דער אפפ.-באנק	93 50	—
" נאדר-אפפ.-באנק	147 —	—

Eigenthümer und verantwortlicher Redakteur: M. REIS.

Budapest, 1884. Druck, v. Moritz Burian Waitznerboulevard.

זיך ענטגעגען, אבער זיא ווארען אם אלקע אנ-
געריפען, ווענדאלב זיא אנגאנגען מיט דעם גע-
ווערקאלבען דרייגשלוגען, אונד ענדליך צו פערען
גנאדהונט ווארען, ביא ווילבער געלעגענהייט
צוויא מענגע פערוואנדטע ווארען, גון ווארדע
דיא מענגע נאך ווייהענדער, זא דאס דער שוחל.
ריכטער איין אינען ווארען, דען דיא שאנדאמען
מיט איינגעפאנצטע געוועהר אומגאבען, פליה-
טען מיסטע. דיא ריכטערוואהל קאנגטע נאטירליך
דעסמאל נכט שטאטפינדען, דעוועלבע ווארדע גון
פערשאבען אונד אונטער מיללטערשיער בע-
וואכונג שטאטפינדען מיסען.

* (א ר ן ש ט ר ם א ו ס ד ע ר ד א-
נ י ר.) אים בעלגראד ווירד פאם 11. ד׳ געשריעבען,
דאס שיף „אראר" ווארד געסטערן נאהע דאראן,
איין זיינער פאהרט נאך אנטשטאוא צווישען בעל-
גראד אונד אנטצא מיט אלדען דייזיגען אונטער-
צוגעהען, גון דער בעוואנדערען פאלטבלוטיגקייט
דעם בעוועהרטען פאהרטען, זוא דעם איינגע-
צייכנעטען עגשטאפסגען פערראלטען דער אונ-
רגען שטאפפגעצערט, בעאמטען אונד מאנשאפ-
טען איזט עס צו פערראנקען, דאס דייזעס אנגלוק
אבגעוועגעט ווארדע, נאהע ביא באנצא, איינער
דער געפאהרבסטען שטעלען דייזער פאהרט
אונד דען דייזעדען נכט אובגעקאנגען, ווארדע
דער דאמפפער פאטעלך פאן איינעם מיט אנגע-
וואהנלעבר שטערקע דאהער בייזוגעדען ווער-
שטאם פארטלך געהאבען אונד גלייך איינער
נסשטאלע איין דען קאפטער דאהען, דיא אבגע-
געפשטעגען ווערלען דערזוגיגאבען, דיא אבגע-
שיעדע קאנגטען זיך איין דעם פערדעק נכט ער-
דאלטען אונד פלכטעטען אין דיא שיففגעמעער,
אים נכט אובער באהד געשטיעדערט צו ווערדען,
אין דייזעם אינגבלוקע ווארדע דער שטורם נאך
דעפטיגער, דיא ווערלען שלאגען אובער דאס פער-
דעק אונד אובגפלוטעטען דען נאגען שיففבארד,
דער קאפטען אונד דיא שיففגפיצערען ווארען
איין אדדען פאטעגען. ביא פעלען דייזעדען
שטעלדלעך זיך איינע זעעראנדדיגע מיט אללען
אדדען אונגעגעדמען פאלגען אין, אונד דיא
שרעקקענסבדיגען געוועטער, דאס הייללען דעם
שטורמעס, דאס ווייטע קאמפגאדע דעם קאפפטען
דאס הין- אונד הערגעגען דער מאטראזען, דאס
קראבען אונד בכגען דעם שיففעס דאס שנייבען
דער מאשינע- אלל דייעם באט דאס איינפעגערע
בילד אינעם וווערלבען זעעשטערמעס. נאך איינעם
מעהר אלס אינשטענדען שווערען קאמפפ געראנגען
עס דעם קאפטען ביא באנצא אנגעגעגען אונד דיא
מעהרצאהל דער אפטאשיעדע אנס לאנד צו זעט-
צען, דיא פאן דער זעעראנדדיגע איין דאס עמפ.

פערלוסטע אנגעגיففען, אידדען ווען נאך פאנ-
שאוא פער ווענען פארטוטצען מיסען, גיר איין
קלייגער, אונד צוואר דער אינבעמטטעלטע טהייל
דער דייזעדען, פערטיטע זיך איך ווייטער דעם
„אראר" אן אונד דאמפففען, איך דיא טבטענקייט
אונזערער שיففففففעצערע אונד מאטראזען בוי-
גען, נאך אנשטאוא צו. מיט איינער קלייגען פער-
שפעטונג לעיך. „אראר" גלייכלך אין דען דאففען פאן
פאנטשאוא איין.

* (ע ו ר ן ג ע ש י כ ט ע ד ע ר צ א ה נ-
ה י י ל ד ע ן.) אונטער דען מערקווירדיגען
איינראבונגען פאן אמטפי (אין אראבלען) בעפינ-
דעט זיך איך איינע אנצאהל פיינער אינשטרומענ-
טע, פאן וועלכען עס נכט צוففעלאבט זיין קאנן,
דאס דיא אינסט צום האנדווערקצייג אינעם
צאהנארצטעם נעהאטען. אין דען עלטעסטען דא-
מיסען שטראففגעוועטען פיינעם זיך איינע בע-
שטמטע פיר דיא אינגען פערוואנדן, וועלכע איינער
לייכע דיא צעהנע איינבערעכנט, אים דאס גאלד צו
געווינגען, מיט וועלכען זיא בעפעסטיגט ווארען, דא-
מיט איזט דער זיכערע נאכוויי געוועפערט, דאففס
דאס אינזטעטצען דער צעהנע אונד דיא בעפעסט-
גונג מטטעלס גאלד-דראהטעס שאן אין דען פ-
רעסטען קוינסטען בעגאנגען אין אטשיען פאן אים-
פיללען קוראזער צעהנע מיט גאלד פאמבען, פיי-
דען ווייר בעייטס אים זעכצעהנטען אהרהונדערט,
בעייטס אים אהרהונדערט 1642 פערففאסט אין אדווא-
קאט אין פראנקففורט איינע פאן אים אפאבריצטע
שווארצע זאלבע נעגען צאהטשמערצען, וועלכע
דעסטען בינגען שאן אנגע בעקאנגט ווארען, אונד
בייא דען בינגען דיא פאלגענדדיגע קיففאנען מיט
גאר אוראאא געבראכט האטטע. דער פראנצאיזיטע
הוסטאוקער מאלקמאנט ערוואהנט, דאס דייזעס
מטטעל דערצייט וועגען ווייגער אינפלוהלבארען
ווירקאמקייט טראטטין דעם דאהען פרוזעס ווערד
פערבאטטען געווגען ווארען.

* (א ר ן פ ע ר ז ו נ ק ע נ ד ע ר ב ע ר ג.)
אים באגא אין אלגיער ווירד בעריכטעט, פאן אנ-
דער מערקווירדיגען נאטור-ערשיינונג. אין פערגאנ-
צעלט לעגענדער צייט 60 מעטער הארער
בערג, נמטטט צוזעהענדס אן דאהיר אבר אים
דערסטען פיס בוילדעט זיך איינע בעטרעכטליכע
הוהלונג דערזעלבע אינס אלוא אים פערזונקען בע-
גריففען.

* (א מ ע ר י ק א נ י ש ע נ ו ע ר ו נ-
ג ע ן) אים פילאדעלפיא כאמטט פאלגענדע אינ-
טערעסאנטע מעלדונג: אין פילאדעלפיא ווירד געכס-
מנגס איינע נעוועלטשאפט אונס דעבען טרעטען
דערן צוויך דאהין בעططעהט, דיא אמטליכן מיט
הייטצונג אונד ד ע ב ע נ ס מ י ט ט ע ל עבען

שעדלקאנען דער דאזוטטעלטען הילגען. אין דער
אינטטטעלונג מאכטן דיא הערטען אינזערע קאנגע מט
לאהסלים אונד מט שטעגאן איינע נאפאטטיגע ווייזגונ.

דיא פאאנגענגטעגדע דער דייא לעטצטען
ווגלע גלייעגען זיך אין נעגעטע אונד שטיין, צו דען גע-
דעטען גנהאדען מאפעל. אונד אנזגעגעטען, דאס איינע
פיגעטע ווייגע ווידדע אן עטייא 300 נאלדגען בעגגען אונ-
עגדלגען מעטטען, עטטגעגעטען אאנטט אייגגעגדל איטט
אין וואנדטטיק דעם דדטטטען וואלעם איינע נאגעע וואנד
אייטט דיער נעמדלך מיט לעבענטגאففטען אייט נטט מאר
דדללדטען ففففדעקففففען בגדעגגגגע, אייך ווידלגען דאס
מיט דיאמאנטען בגעטטעגע ציגגגגע, אין פאקטטיגגר
פגדדגגגגגע, אייטגטטטגגגגג

אין איינעם אטרעמציג ווייל פאן דעם ייִ-דען בעריטשעט, האט זיא אבראים מעכטיג ווי איגר האט זיא דען אנשפריכען דער קולטור ניכט נעגעגען, האט איינע שליעסט האט אנדערע איס, דענן מעכטיג קאנן נור דער ריגיגע זין, דער דיא ציטען ווינצרציש פאר איינען האט.

מאן ווייזט איך איינע מאמיטאט הין, ווא דיא ווידען אנגעבליך ווערד צוריק זינד. אין זעדר שטיאלער דיסטר נאכ דעקסבעציליר אין בילד דער דארטיגען פערהעלטניססע, וועלכעם וזיגען עס איך נאטורגעטרייא ווארע דאך נור צוגען ווידער האט דיא דארטיגען ווידן אבל נעגען דיא מאראל ווערדיגן, אבער ניכט נעגען דיא שאנהייטפאדס. איכ-דיגעם פינדען ווייר דערייך דיא בעסטע אנטווארט אין איינעם ווערכע דעם ניכטדיטשען געלעהרטען ש י י ד ע ן דער זיך פאלגענדערמאסען איסערט: וזיגען דערציש נעגענאבער איינעם טהיל דער ווידען אין פאלגע אדער איגאנגענדמאל איסערן עשטיגנג, ווערד ניכט-ווידע איך ווידערוולדען פיהלט, זא דיעסע מאן נעמאדס פערגעססען ווער איינגעטרוד דיא בעטרעפפענדען דאדן נעד באכט האט, ווייל שטעדיגן הייטע דעם ווידענטה-טע זא נעגענאבער דיא דיעגענגען, וועלכע איינע איינע פרעכטיגע קוידע אין באראט נעשטעלט האט. בען אונד דיא דוידענדען טרומער בעטראכטען, וזיגען אין עמאנדעם בריסט נור אין פינקע מאראל-לישען נעפיהלעם לעבען, זא מוס אדין דיא ווייע אונד דיא שאם אבערוולטיגען אונד ער מוס צו ערעם מעטעל גרייפען, אום דיא פרוכטען שענדלכקיט-טען נוטצומאכען . . .

אין דיא אונבדענגליכקייט-פאדטיא ווכטען ווייל צום שלוססע נור נאך דיא בעטע, זא מאנע פערהנדערן, האט בייא ערער נעלעגענהייט איינע ווענפאדאנג נעמאכט ווערדן, עס ווייר דאנן נעוויס קיינע ווענפאדאנג נעבען.

ב י ד א פ ע ס ט, א-טען פעבער ١٨٨١.

אום נאמען דער פרוטעסטאנטישן אדטאדאק-טער ווייטער לאבענען

דעאפאלד ליפשיץ, א-מאנאער דאבבי.

איין גראסער מאן, אבער איין קלייגער מענש.

אום אנדאם דעם איך אמעריקאנישעם בארען פערשטאנדענען ווערדן מוסטען . . . ד ו ש ע ן שטאאטסמאנגע ערארד ל א ס ק ע ר, דאס דיא אמעריקאנישע רעפרעזענטאנטען-קאמער אין דען דייטשען ווייסטאג איינע „בוילדיס-אדרעססע" גע-וזכטעט. מיט דיעזער בוילדיס-אדרעססע בעאב-זיכטיגט דיא אמעריקאנישע רעגיערונג דעם דייט-שען פאלקע צו בעווייזען, ווא ווארד זיא זיך סום-

---

פאלליעטאן.

ד י א ג א ל ד ש מ י ד ע ק ו נ ג-א י י ס-ש ט ע ל ל ו נ ג פאן דער ווייר בעריטיש קורצן בערוכטעטען, אוט פאן זאלך האדעם אנטערעס-סע, האט ווייר עס דער מיטע ווערט פינדען אינע קורצע אלגעמייגע בעשרייבונג דערזעלבען אונזע-רען לעזערן אן דיעזער שטעלע צו דיעפען.

ווייר מיטטען אין דיא זאלע דעם מוזאיום פאלל נאלאגן אונד פראכט. דיא ווענגע ווייר מיט דעם קאפפ. נאכפטען שוק בעמעגנע, מיט מיטטאגיטיקען דער מא. לעריא. דאך נוכ איינען גולד עטאגע אונזער פריסענדער. אדער ערגאטטען ווענדער בלוק, דער ציבער פאן נאלד אונד ווילבער ציבלינגס פאר דעם שוممער אונד דען פאר-בען דער ווירקלנגדיגען וויאנאר דאס הערין דער פאלקער זיך אممער נעזעגנס, וויאס אלס פונקקלנדער באער נוסס זא פיעלע ווייסטנקיטטען אונד בלוטיגען שלאכטען ווייטטען דען מענשען הערבייגעפיהרט: נאלד ווילבער אונד ווידער שטיגנ, דיא פראגנגן אים ווענטיג פאן מיללאגנגן, אין גנאדיגקייטטען פאדטען, אין פאסט אונאבעזיגדגאדיגר פיללע אין דער הייטע ווייאפפענטען אלטערטהומס אים. שטעללונג אונזעגעס מוזיאוס.

דיא איכטשטעללונג אים מוזיאוס פונקקלט אונס צו, ווא אין שטיק אים אינגס אלטען אונגאריטשען צופלוכטסאדט דען נאנצע דייטהום דער זיך פאר אונס בייטעם, אים הייטיגען אריטשטיגנ אונד אונזער אנדענקען אין אנגרייפ-דיק. אונד בוכטגרייוויקע פאן דען עלטעסטען צייטען בוז הייטע, דער ווילט דיא אונען אבער אינען אינטט

פיטטען אונד דאסטעללט בוזאסטן אונד בעוטטען. דער שטיגט דער ווילגונגטיגע אים אפטעגס גרוס אם אבער אונזעגע נעוונגטען נעפילדע הונגיגנגסמוס, דאס אונס פיעלע דאסטעדע בעוטטעטיגע בעדייטט, דיא באלד פאן טיקען אונד מאגאזין, באלד פאן פיעפעלדען אבגע-ווענדען אים דער צוט דער בוגנגקייט פער-טלעטטאט ווייאיטיג אונטער ווייטער דאס דער אונזעדאס-לונג שטאגיטס דער אדריאטיגטע אונזער לאנד פאן וו. נען קולטוריטעבנגען צוגקוגיאדען. מיטאס נאבט מאן עטאגע אים דעם שטט דער לייטגנגטעל, אים דעם שטיגט ד ר אדגייג, אים דען ווייגען דער בוגקגנ, בוגקגנ אונד קלאסטער דאס פייגדלנגס בולד אונזער עדגאלגען קולטור-נאגאן, אונגע לטגראטיר. אונד קונסטוויאגטען פאלקגס אים אונגאריטשעס נאפען דעגיס קונגנ, אונגעד ווייטטגנגטשען, בוגקגטע ווגיגנגנס-פאדגען דאגען דען בולדגנגסדאגנ דעם מוזגנדערגנגנ שטאאטעס אומטער ווייגער אונטערגדגנ, אבער וואס פיר אין מעטגעגס לעבען, נאטגעטלך אונטער דען לאגנגען אונד פרטטגן דגגר בולדטגס, ווילבע פגרגדטגנדגן וואאטטגן דגער בגר-שטאדגס ווארדגן, דאס פרדגגן אונס דגא שטגגאלגגס. שטעללונגגן דער פגרגאנגגנגן אדדגר נאגגן לבגדאטס פאר דגא ווגלבע.

דער אלגגטגגנג אגגדדגק אגגגר זאלבגן אגן שגמטער אונד נאלגגן דגשטאלגדגן בגטטגן אגגגר אגבגדגטגדגר אונד נגאטגגג